

UZASADNIENIE

Plan ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Przy sporządzaniu planu ochrony uwzględniono treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. poz. 794).

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, gdzie można wykonywać polowania, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, w związku z czym, rezerwat nie może wchodzić w skład obwodu łowieckiego. Kwestia wykonywania polowań w rezerwach przyrody oraz włączania tej formy ochrony przyrody w skład obwodów łowieckich została ugruntowana przepisami dwóch ustaw, tj. ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082), zwanej dalej „Prawem łowieckim”. Zgodnie z art. 26 pkt 1 Prawa łowieckiego, w skład obwodów łowieckich nie wchodzi rezerwaty przyrody, z wyjątkiem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania. Natomiast stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, w rezerwach przyrody zabronione jest wykonywanie polowań za wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony. Poprzez taką konstrukcję prawa ustawodawca powiązał przepisy Prawa łowieckiego z przepisami ustawy o ochronie przyrody, zespalając obie te ustawy pojęciem „wykonywanie polowań”. Należy mieć przy tym na względzie, że ustawy te mają inny zakres przedmiotowy i zakaz wykonywania polowań w rezerwach jak i sposób zwolnienia z obowiązku jego przestrzegania wynika z rozwiązań ustawy o ochronie przyrody, regulującej zasady funkcjonowania tej formy ochrony przyrody. Natomiast narzędzie, jakie w stosunku do rezerwatów przyrody zostało zastosowane przepisami Prawa łowieckiego, należy traktować jako zagadnienie uregulowane ustawą o ochronie przyrody przeniesione na jego grunt z tej ustawy. Prawo łowieckie nie zawiera bowiem przepisów stanowiących podstawę do rozstrzygnięcia planem ochrony kwestii wprowadzania odstępstw od ograniczeń wynikających z utworzenia rezerwatu przyrody i z tego tytułu może regulować samodzielnie zasady działania obwodów łowieckich poza granicami tej formy ochrony przyrody. Prawo łowieckie w sposób ogólny wskazuje w art. 8 ust. 1, że w obwodach łowieckich prowadzona jest gospodarka łowiecka. Wskazać w tym miejscu należy, że ustawodawca wyraźnie rozgraniczył znaczenie pojęcia polowanie i gospodarka łowiecka. Zgodnie z art. 4 ust. 2 Prawa łowieckiego, polowaniem jest wykonywanie czynności obejmujących tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, łowienie sposobami dozwolonymi zwierzyny żywej, łowienie zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych zmierzające do wejścia w jej posiadanie. Gospodarką łowiecką będzie natomiast, zgodnie z art. 4 ust. 1 tej ustawy, szeroko rozumiana działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny. Elementem wiążącym, będącym częścią wspólną polowania i gospodarki łowieckiej, będzie pozyskiwanie zwierzyny, jako czynność wykonywana dozwolonymi dla polowania metodami zmierzająca do wejścia w posiadanie zwierzyny. Rezerwat przyrody został zdefiniowany natomiast w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody jako obszar zachowany w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Taka konstrukcja prawa pozwala przyjąć, że treść wyrażoną przepisem art. 26 Prawa łowieckiego należy rozumieć jako konsekwencję art. 13 ust. 1 oraz art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, którymi ustawodawca przyjął zasadę, że cała przyroda oraz walory krajobrazowe na terenie rezerwatu podlega ochronie i wszelkie działania podejmowane w rezerwacie winny być podporządkowane pod tę ochronę. Zastosowane w art. 26 ust. 1 Prawa łowieckiego rozwiązanie w zakresie wykonywania polowań pozostaje w związku z art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, który przewiduje, iż na obszarze rezerwatu przyrody zakazane jest polowanie, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony ustanowionych dla rezerwatu przyrody. Skoro bowiem w rezerwacie przyrody ochronie podlega cała przyroda, to wykonywanie w nim polowań może być dopuszczone na zasadzie wyjątku od generalnego zakazu wykonywania w nim tej czynności, wynikającego z ustawy o ochronie przyrody. Wyłączenie od przyjętej zasady ochrony przyrody w rezerwacie może nastąpić planem ochrony zgodnie z zasadami określonymi w art. 18, 19 i 20 ustawy o ochronie przyrody, będący przepisami powszechnie obowiązującymi wymienionymi w art. 26 pkt 1 Prawa łowieckiego.

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, na których można prowadzić działalność wytwórczą, handlową i rolniczą o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 11 i art. 20 ust. 3 pkt 6 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc połowu ryb i innych organizmów wodnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody. Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną. Wskazanie w rezerwacie obszarów ochrony ścisłej skutkowałoby całkowitym i trwałym zaniechaniem bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg zachodzących w nim procesów. Wprowadzenie na obszar rezerwatu tego typu ochrony wykluczyłoby możliwość ewentualnego podjęcia działań w sytuacji pojawienia się zagrożeń niewystępujących w czasie sporządzania projektu planu ochrony. W kwestii ochrony krajobrazowej wskazać należy, że stosownie do przepisów art. 117 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, ochroną krajobrazową w rezerwacie mogą być obejmowane wyłącznie grunty użytkowane gospodarczo. Rozpatrując kwestię prowadzenia gospodarki w rezerwacie przyrody, w pierwszej kolejności należy odnieść ją do reżimu prawnego obowiązującego w tej formie ochrony przyrody. Na jej terenie posiadają moc prawną ograniczenia, które zostały zdefiniowane w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, jako zamknięty katalog zakazów. Ustawowo wprowadzone na obszar rezerwatu obostrzenia, mające formę zakazów, pociągają za sobą w konsekwencji ograniczenia, co do możliwości jego użytkowania. Ograniczenia te posiadają powszechnie obowiązującą moc prawną, skierowaną do każdego podmiotu, który znajduje lub znajdzie się w zasięgu terytorialnym objętym tą regulacją, bez względu na to, czy posiada on, bądź nie posiada, prawo własności do nieruchomości, czy też sprawuje nad nią nadzór. Taki stan prawny sprawia, że każdy, kto poprzez swoje działanie będzie powodował naruszenie któregokolwiek z zakazów zdefiniowanych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, winien przed każdorazowym podjęciem planowanych czynności, uzyskać stosowną zgodę na zastosowanie odstępstw od ich obowiązywania. Na chwilę obecną nikt nie ubiegał się o uzyskanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów obowiązujących w rezerwacie w związku z zamiarem zagospodarowania znajdujących się w nim gruntów i takie zezwolenie nie było wydane. Można zatem przyjąć, że jeżeli obszar dzisiejszego rezerwatu był użytkowany przed jego ustanowieniem, to z dniem powołania tej formy ochrony do życia użytkowanie znajdujących się w nim gruntów zostało zaniechane i na chwilę obecną nie są one w żaden sposób wykorzystywane. Wskazać w tym miejscu należy, że sam fakt istnienia na nieruchomości gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako np.: rolne albo leśne, czy to w rezerwacie czy też poza jego granicami, nie przesądza o jej zajęciu na prowadzenie działalności gospodarczej. Dopiero faktyczne, rzeczywiste, mające swoje umocowanie prawne, dokonanie na gruncie czynności składających się na prowadzenie działalności gospodarczej, powoduje powstanie sytuacji, o której jest mowa w art. 117 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Ustawa o ochronie przyrody nie definiuje pojęcia gruntu użytkowanego gospodarczo. Definicja taka nie znajduje się również w innych aktach prawnych. W przepisach art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70) ustawodawca zawarł wprawdzie zwrot, grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, jednak również nie zdefiniował tego terminu. Przy takim stanie prawnym, pomocnym przy ustaleniu, czy tego rodzaju grunty znajdują się w rezerwacie przyrody, może być legalna definicja działalności gospodarczej, którą zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.) jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły oraz przyjęta w tej materii doktryna, w której wskazuje się, że pod zwrotem "grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej" należy rozumieć objęcie gruntów w posiadanie, celem prowadzenia na nich działalności gospodarczej i na których w rzeczywistości wykonywane są czynności składające się na prowadzenie działalności gospodarczej. Łącząc ze sobą powyższe z zakazami obowiązującymi w rezerwacie przyrody, można przyjąć, że nie ma w nim gruntów użytkowanych gospodarczo. Ustawodawca, w celu doprowadzenia do realizacji strategii służącej utworzeniu i istnieniu rezerwatu, określił w stosunku do tej formy ochrony przyrody szczegółowy katalog zakazów, które winne być przestrzegane na jej terenie, wykluczając tym możliwość jego gospodarczego wykorzystania. W przypadku zlokalizowania działki na obszarze chronionym ustawowo, w tym konkretnym przypadku obszarze rezerwatu przyrody, granice ustawowego korzystania przez właściciela z jego nieruchomości wyznaczone są bowiem art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Przy tak ustalonym stanie prawnym, wskazanie w planie ochrony obszarów ochrony krajobrazowej, a co za tym idzie, dopuszczenie do użytkowania gospodarczego jego terenów, mogłoby mieć miejsce wyłącznie w stosunku do obszarów, dla których wprowadzono już wcześniej derogacje znoszące w nim ograniczenia w tym zakresie. Innymi słowy, działalność gospodarcza dokonywana na obszarze objętym zakazami mogłaby znaleźć się w planie ochrony, jeżeli byłaby kontynuacją dotychczasowego sposobu gospodarczego wykorzystania tego terenu, mające swoje prawne umocowanie w decyzji administracyjnej znoszącej obowiązywanie tych zakazów. Z ustaleń dokonanych w ramach sporządzania planu ochrony wynika, że w rezerwacie znajdują się wyłącznie grunty leśne mogące

uchodzić za gospodarcze, w stosunku do których nie były wydawane zezwolenia na gospodarcze ich wykorzystywanie. Można zatem przyjąć, że teren ten, z chwilą objęcia go ochroną w formie rezerwatu przyrody, zmienił w sposób naturalny swoje przeznaczenie z działki użytkowanej gospodarczo na działkę, na której przyroda winna samoistnie się odradzać. Można z tego wywieść, że dopuszczenie w chwili obecnej użytkowania gospodarczego gruntów na tym terenie nie będzie wynikać z jego obecnego gospodarczego wykorzystywania i wpłynie na zmianę cech charakterystycznych na tym obszarze. Wyznaczenie w planie ochrony rezerwatu obszarów ochrony krajobrazowej będzie zatem stało w sprzeczności ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa, zgodnie z którym, stosownie do zapisu art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, przyjętym założeniem dla działki zlokalizowanej w rezerwacie przyrody i nieużytkowanej gospodarczo, jest ochrona przyrody i zapewnienie nienaruszalności całego obszaru rezerwatu, jako spójnego ekosystemu. Przy takim stanie faktycznym i prawnym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpił od wyznaczania w planie ochrony obszarów ochrony krajobrazowej. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie uznano, że użytkowanie znajdujących się w rezerwacie gruntów może mieć miejsce w zakresie związanym z prowadzoną w nim ochroną przyrody. Można w tym miejscu wskazać dodatkowo, że jednym ze zdiagnozowanych zagrożeń dla rezerwatu jest antropopresja. Przy sporządzaniu planu ochrony nie uwzględniono, jako właściwych dla ochrony rezerwatu przyrody i dających podstawę do wprowadzenia w nim ochrony krajobrazowej, naruszeń prawa do jakich dochodzi na jego obszarze, np.: wprowadzanie psów czy też poruszanie się poza wyznaczonymi szlakami. W żadnej mierze nikt nie powinien bowiem podejmować czynności prowadzących do naruszenia obowiązującego dla tej formy ochrony przyrody prawa, gdyż stoi to w sprzeczności z celami, dla których jest ona powoływana do życia. Utworzenie rezerwatu przyrody, w rozumieniu przepisu art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, jest celem publicznym i jako dobro społeczne, podlega szczególnemu reżimowi prawnemu, a co za tym idzie, naruszenie zakazów w nim obowiązujących stanowi wystąpienie przeciwko dobru chronionemu. Przyzwalanie na naruszanie podstawowych zasad obowiązujących w rezerwach przyrody, z czasem stałoby się powszechnie akceptowanymi standardami, czyniąc tym obowiązujące prawo nieskutecznym. Mając na względzie powyższe oraz przyjętą w prawodawstwie zasadę *ex iniuria non oritur ius* stanowiącą, że z bezprawia nie rodzi się prawo, samowolne użytkowanie gruntów w rezerwacie nie powinno stanowić podstawy sporządzania aktu prawa miejscowego, jakim jest plan ochrony rezerwatu przyrody. Tego rodzaju działania jako stojące w sprzeczności z obowiązującym prawem i szkodzące ochronie przyrody, winny być wyeliminowane z krajobrazu rezerwatu, a instrumentem służącym osiągnięciu tego celu jest plan ochrony.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnianych dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody. W rezerwacie nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnianych dla amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

W kwestii zdefiniowanych planem ochrony ustaleń do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazuje się co następuje. Wzrost presji antropogenicznej, przekładający się na zagospodarowanie przestrzenne służące obsłudze różnych jego funkcji, sprawia, że stale zmniejszają się zasoby przestrzeni wolnej od przekształceń z nią związanych. Rosnąca ekspansja na użytkowanie coraz to większych obszarów, doprowadza do powstawania konfliktów na linii środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne. Stają się one tym bardziej niebezpieczne, gdy zaczyna wykorzystywać się najatrakcyjniejsze, stosunkowo dobrze zachowane i mało przekształcone antropogenicznie zasoby przyrodnicze. Przeprowadzona na potrzeby niniejszego planu ochrony ocena stanu zagospodarowania przestrzennego, uwzględniająca w szczególności zewnętrzne uwarunkowania, wynikające z potrzeb ochrony przyrody rezerwatu, wykazała możliwość powstania zagrożeń zewnętrznych dla właściwego funkcjonowania jego celu ochrony. Związane są one głównie ze zmianami antropogenicznymi w przestrzennym zagospodarowaniu obszaru otaczającego tę formę ochrony przyrody. W celu zachowania ładu

przestrzennego, w formie niestanowiącej zagrożenia dla rezerwatu, przepisami planu ochrony wprowadzono w życie ustalenia do dokumentów określających sposób zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie bowiem z art. 20 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony dla rezerwatu przyrody musi zawierać sposoby eliminacji lub minimalizacji zagrożeń dla przyrody, zdefiniowane jako ustalenia skierowane do studiów i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przy formułowaniu niniejszym planem ochrony koncepcji przestrzennego zagospodarowania, kierowano się zasadą zachowania, dopuszczenia, zrównoważonego użytkowania terenów otaczających rezerwat, w zakresie pozwalającym utrzymać ochronę jego walorów przyrodniczych na dotychczasowym poziomie. Narzędzie to w głównej mierze ma nie dopuścić do powstania lub przynajmniej pozwoli ograniczyć skutki ewentualnej kolizji pomiędzy działalnością człowieka a wymogami stawianymi w stosunku do ochrony rezerwatowej. Sposób sformułowania przepisów ustawy o ochronie przyrody pozwala uznać plan ochrony, za jeden z głównych sposobów planowania przestrzennego, bilansujący realizację potrzeb o określonej funkcji z możliwością ich lokalizacji na przestrzeni otaczającej rezerwat. Zgodnie z przepisami art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony rezerwatu przyrody jest powszechnie obowiązującym aktem prawa miejscowego, a co za tym idzie, rangę tę mają określone nim ustalenia do aktów z zakresu planowania przestrzennego. Status prawa miejscowego oznacza, że przyjęte w tym zakresie rozstrzygnięcia obowiązują zarówno w stosunku do rezerwatu oraz wskazanych nimi obszarów otaczających tę formę ochrony przyrody, na których mają być wprowadzane plany miejscowe. Jeżeli chodzi o obszar leżący poza granicami rezerwatu, wskazać należy w tym miejscu dodatkowo, że elementy te w jego granicach są wiążące dla studiów i planów zagospodarowania przestrzennego niezależnie od tego, czy dla rezerwatu jest ustalona otulina czy też nie. Przemawia za tym sama konstrukcja przepisów ustawy o ochronie przyrody. Nie określa ona wprost zakresu przedmiotowego rozstrzygnięć, jakie mogą być wprowadzane planem ochrony rezerwatu, a co za tym idzie, jakie mogą być narzucane w stosunku do dokumentów planowania przestrzennego. Ustawodawca określił jedynie, w sposób dość ogólny przepisem art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, że w akcie tym mają być zawarte ustalenia dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Za założeniami stawianymi dla zagospodarowania przestrzennego, sprawiającymi, że z istoty swej stanowi ono narzędzie antropogenicznego przekształcenia terenu, można przyjąć, iż prawodawca przyznał regionalnym dyrektorom ochrony środowiska bardzo szeroki zakres oddziaływania na planowanie przestrzenne. Z postawionych przez przepisy art. 3, 7, 13, 15 czy też 18 ustawy o ochronie przyrody rygorów można również wywieść, że prowadzenie ochrony w rezerwach przyrody obejmuje również kształtowanie ładu przestrzennego terenów go otaczających, bez ochrony których nie mógłby on funkcjonować jako forma ochrony przyrody. Również stosunkowo szeroki zakres przedmiotowy w zakresie ustaleń planu ochrony, jakie mogą być narzucane zagospodarowaniu przestrzennemu, został przyznany aktem wykonawczy do ustawy o ochronie przyrody, jakim jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz. 794). W niniejszym planie ochrony ustalenia do studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego umieszczone zostały w oddzielnym paragrafie, a dla dodatkowego ich ucytelnienia zasięg nimi objęty został zobrazowany na załączniku graficznym. Wprowadzenie tego przepisu, w szczególności, że rezerwat posiada otulinę, oznacza, że nie może być on pominięty przy sporządzaniu dokumentów z zakresu planowania przestrzennego. Stosownie bowiem do treści art. 73 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ograniczenia wynikające z ustanowienia rezerwatów przyrody. W planowaniu przestrzennym już na etapie sporządzania i uchwalania studium, zgodnie z dyspozycją art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.) zwanej dalej "ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym", uwzględnia się uwarunkowania wynikające m.in. z wymogów ochrony środowiska i przyrody. Poprzez związanie postanowieniami studium, o którym mowa w art. 9 ust. 4 tej ustawy, uwarunkowania te są aktualne również na etapie uchwalania planu miejscowego. Podkreślenia w tym miejscu wymaga również, że przyjęta przepisem art. 5 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody definicja otuliny obejmuje zagrożenia zewnętrzne wynikające z działalności człowieka w znacznie szerszym zakresie niż ustalenia planu ochrony zdefiniowane art. 20 ust. 3 pkt 7 tej ustawy. Otulina jest strefą ochronną graniczącą z formą ochrony przyrody i wyznaczoną indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z szeroko rozumianej działalności człowieka. Inaczej rzecz ujmując, otulina odnosi się zarówno do zagospodarowania wprowadzanego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego jak i do działalności realizowanej przy braku dokumentów planistycznych. Może o tym świadczyć również powiązany z art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody przepis art. 53 ust. 4 pkt 8 i art. 64 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nakazujący uzgadnianie z regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska projektów decyzji ustalających sposób zagospodarowania terenu na obszarze otulin rezerwatów przyrody. Wobec tego uznać należy, że wymogi stawiane

planem ochrony rezerwatu przyrody są wymogami, bez których nie może być wprowadzony w życie dokument z zakresu planowania przestrzennego. Konstrukcja obowiązującego prawa sprawia, że unormowania planu ochrony rezerwatu przyrody uzyskują pierwszeństwo przed normami wynikającymi z uchwały w sprawie zagospodarowania przestrzennego, w tym sensie, że plan ochrony może modyfikować reżim prawny w tym zakresie. Zawarte w planie ochrony ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego, adresowane są do organów uchwalających studia oraz plany i jako źródło prawa powszechnie obowiązującego wywierają dla tych organów bezpośrednie skutki prawne. Z tego względu, ustalenia te powinny być uwzględnione przy sporządzaniu aktów planistycznych i mają dla nich wiążący charakter. Skoro bowiem plan ochrony zawiera ustalenia dla innych planów, to po prostu oznacza to, że wskazuje wiążące dyrektywy, które te inne plany powinny respektować. W tym sensie, że w tych innych planach należy uwzględnić to, co zawarto w planie ochrony. Zastosowane przez ustawodawcę słowo "ustalenia" w języku polskim ma jasną treść: "ustalić" to szczegółowo coś określić, rozstrzygnąć, zdecydować, zaś ustalenia to decyzje, wskazówki, dyrektywy, wytyczne. Za swojego rodzaju część wspólną otuliny rezerwatu i ustaleń do planowania przestrzennego można uznać art. 13 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody, nakazujący uzgadnianie z regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej rezerwatu przyrody i jego otuliny. Mając na względzie przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny wprowadzono planem ochrony ustalenia do dokumentów planowania przestrzennego odnoszące się do rezerwatu i jego otuliny. Mają być one planem zagospodarowania przestrzennego obszaru cennego przyrodniczo. Strukturalny ich charakter, wskazujący pożądany kształt funkcji i sposobu zagospodarowania objętego nim obszaru, ma za zadanie pogodzenie dwóch przeciwstawnych potrzeb, tj. wynikających z antropogenicznego zagospodarowania terenu oraz ochrony przyrody. Jako instrument określający zasady racjonalnego zagospodarowania terenu bez szkody dla celu ochrony rezerwatu, stanowi swoistą ochronę dla rezerwatu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie definiując ustalenia w zakresie planowania przestrzennego uwzględnił obowiązujące dla przedmiotowego terenu miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wprowadzone w życie uchwałą Nr 457/XXVII/98 Rady Gminy Warszawa -Rembertów z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Nowa Wygoda - Kawęczyn Południowy - Olszynka Grochowska (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. poz. 139, z późn. zm.) oraz uchwałą nr Nr XC/2662/2010 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 23 września 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Gocławka Północnego (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 5771, z późn. zm.). Ustalenie planem ochrony przepisu odmiennego od przepisu ustalonego planem zagospodarowania przestrzennego, byłoby wprowadzeniem do obrotu prawnego dwóch powszechnie obowiązujących aktów prawa miejscowego, odmiennie rozstrzygających tę samą kwestię. Dopuszczenie do powstania tego typu sytuacji godziłoby w podstawowe zasady porządku prawnego, gdyż w obrocie prawnym nie mogą funkcjonować dwa wzajemnie wykluczające się akty prawne. Można w tym miejscu wskazać dodatkowo, za przyjętą linię orzecznictwa, że wprowadzenie w tej samej kwestii dwóch różniących się przepisów prowadziłoby do dowolności, dużej swobody ich interpretacji, a brak jednolitego zdefiniowania, a przez to, rozumienia przepisu, sprawiłoby, że zastosowanie jednej z możliwych interpretacji niejednoznacznych przepisów nie można byłoby uznać za rażące naruszenie prawa drugiego z tych przepisów. Ponadto, przy ustanawianiu planu ochrony muszą być brane pod uwagę akty prawne z zakresu planowania przestrzennego, jeżeli kwestia w nim przesądzona będzie miała znaczenie dla kwestii rozstrzygniętych tymi aktami.

Dokładniej rzecz ujmując, chodzi tu o zastosowaną przez ustawodawcę konstrukcję przepisów określonych art. 20 ustawy o ochronie przyrody. Ustęp 3 pkt 7 tego artykułu stanowi, że plan ochrony rezerwatu przyrody zawiera ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustawodawca poprzez taką konstrukcję prawa wyraźnie rozgraniczył kompetencje regionalnych dyrektorów ochrony środowiska w zakresie ingerencji w ustalone przez gminy planowanie przestrzenne. Przede wszystkim bowiem, zapisy ustawy o ochronie przyrody stanowią jedynie, że plan ochrony rezerwatu przyrody wprowadza w życie wskazania dla mających powstać w przyszłości studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin czy też miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy planu ochrony rezerwatu przyrody, nie mogą zatem wywierać bezpośredniego wpływu na obowiązujące już plany zagospodarowania przestrzennego, a co za tym idzie, ich zapisy winny stać ze sobą w zgodzie. W związku z powyższym, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oddziałują na regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, a skutki oddziaływania tego aktu planistycznego dotyczą zdefiniowanych w planie ochrony rezerwatu przyrody ustaleń do planowania przestrzennego, z tych względów zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczące ogrodzeń przeniesiono do planu ochrony. Zasadę mocy wiążącej planu ochrony rezerwatu przyrody i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jako elementów chroniących wprowadzone nimi zasady porządku prawnego,

można wywieść z przepisów art. 20 ustawy o ochronie przyrody. Ustęp 3 pkt 7 tego artykułu stanowi, że plan ochrony rezerwatu przyrody zawiera ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustawodawca poprzez taką konstrukcję prawa wyraźnie rozgraniczył kompetencje regionalnych dyrektorów ochrony środowiska w zakresie ingerencji w ustalone przez gminy planowanie przestrzenne. Przede wszystkim bowiem, zapisy ustawy o ochronie przyrody stanowią jedynie, że plan ochrony rezerwatu przyrody wprowadza w życie wskazania dla mających powstać w przyszłości studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin czy też miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy planu ochrony rezerwatu przyrody, nie mogą zatem wywierać bezpośredniego wpływu na obowiązujące już plany zagospodarowania przestrzennego, a co za tym idzie, ich zapisy winny stać ze sobą w zgodzie.

Status prawny rezerwatu i jego otuliny został określony Zarządzeniem nr 20 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody Olszynka Grochowska (Dz. Urz. Woj. Maz., poz. 5477).

Na terenie rezerwatu występują ekosystemy leśne reprezentowane przez: ols *Ribes nigri-Alnetum*, grądy *Tilio-Carpinetum* oraz leśne zbiorowiska zastępcze na siedlisku grądu i boru mieszanego. Teren obecnego rezerwatu rozpoczęto zalesiać w 1936 r. i kontynuowano w latach 1947-1950. Najstarsze drzewa mają zatem około 85 lat, a większość gatunków nie osiągnęło stanu dojrzałego. W zbiorowiskach leśnych zachodzą naturalne procesy regeneracji. W runie grądów licznie występują siewki drzew charakterystycznych dla tego rodzaju lasów. Należą do nich: klony - zwyczajny i jawor, grab, lipa drobnolistna. Wymienione gatunki w odniesieniu do całej powierzchni siedliska znajdują się również w innych warstwach lasu. Słabo natomiast odnawia się dąb. Badania naukowe prowadzone w grądach dowodzą, że w ich przypadku dynamicznym procesem naturalnego odnowienia (regeneracji lasu) czasami trwającym dziesiątki lat, jest tzw. faza graba, brzozy lub klonów, która hamuje m.in. rozwój dębu. W związku z powyższym w perspektywie 20 lat obowiązywania planu ochrony, w kontekście przyrodniczym, nie istnieje potrzeba sztucznego odnawiania ani przebudowy drzewostanu na terenie rezerwatu. Wiek jaki osiągnęły drzewostany brzozowo-osikowe w rezerwacie powodować będzie w ciągu 20 lat obowiązywania planu stopniowe obumieranie i wypadanie drzew. Drzewostany te są narażone również na czynniki atmosferyczne i biologiczne (owady, grzyby). Nie należy jednak się spodziewać, że w ciągu tego czasu nastąpi całkowity rozpad tych drzewostanów. W polskich lasach mamy bardzo rzadko do czynienia ze starzejącym się drzewostanem, w którym jest szansa na wystąpienie wszystkich stadiów rozkładu martwego drewna, jak również odpowiedniej jego ilości w przeliczeniu na 1 ha lasu. Dlatego tak dużą wagę ma utrzymanie w rezerwacie drzewostanów z wykształconymi warunkami dla kształtowania się starodrzewu oraz wzrostu zapasu martwego drewna. Bardzo pożądanym przyrodniczo jest niewątpliwie proces rozkładu martwego drewna, który na terenie rezerwatu będzie trwał dziesiątki lat. Zachodzące naturalne procesy, jak starzenie się i rozpad drzewostanu, fluktuacje w składzie gatunkowym i liczebności, zwłaszcza gatunków związanych ekologicznie z martwym drewnem, mikrosukcesją zachodząca na martwym drewnie, regeneracja roślinności na drodze spontanicznej sukcesji wtórnej, to bez wątpienia najważniejszy cel w ochronie przyrody rezerwatu. Opracowując dokumentację przyrodniczą dla projektu planu ochrony oparto się na trzech fundamentalnych zasadach: jak najdalsze spojrzenie wstecz, możliwie szerokie spojrzenie w teraźniejszość i jak najdłuższe prognozowanie przyszłości. Sztucznie nasadzony drzewostan dzięki wieloletniej ochronie rezerwatowej w sposób naturalny przebudowuje swoją strukturę przestrzenną i pionową oraz różnicuje się gatunkowo. W perspektywie nadchodzących kolejnych dziesięcioleci będzie postępować jego powolne starzenie się i stopniowy wzrost zapasu martwego drewna we wszystkich fazach rozkładu kłody stojącej i leżącej. Przybędzie wraz z nim gatunków związanych z martwym drewnem (m.in. dziuplaki, ksylofagi, grzyby), inne zwiększą swoją liczebność. Generalnie, nastąpi wzrost różnorodności biologicznej i mozaikowatości mikro przestrzeni we wszystkich warstwach lasu. Powyższe stanowiło podstawę odstąpienia od realizacji działań ingerujących w naturalnie ukształtowaną strukturę przestrzenną drzewostanów. Czyszczenia, trzebieże czy też zakładanie gniazd odnowieniowych stosowane w gospodarce leśnej niekoniecznie znajdują swoje przyrodnicze uzasadnienie w rezerwacie, gdzie zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody pierwszeństwo mają i są chronione procesy naturalne. Poza tym, wszelkie prace związane z antropogenicznymi zmianami, jak np.: przebudowa kształtowanych przez czynniki naturalne drzewostanów, pomimo dużego nakładu kosztów może nie przynieść pożądanego efektu końcowego w postaci zwiększonego udziału wartościowych gatunków lasotwórczych.

Głównym zagrożeniem rezerwatu jest pojawianie się w nim obcych geograficznie gatunków. Na chwilę obecną zjawisko to nie przybiera dużych rozmiarów i w planie ochrony zaplanowano prowadzenie monitoringu rozprzestrzeniania się tego rodzaju gatunków oraz usuwanie punktowo występującego w rezerwacie rdestowca ostrokończystego. Spodziewanym efektem realizacji planu ochrony jest niedopuszczenie do rozprzestrzeniania się tych gatunków w rezerwacie. Walka z gatunkami obcymi jest niezwykle trudna i żeby była skuteczna winna objąć

grunty całego rezerwatu i w głównej mierze powinna eliminować jak największą liczbę gatunków metodami kombinowanymi. W przypadku rdestowca dobry efekt może przynieść jego wrywanie i karczowanie. Tym niemniej, w przypadku gatunków obcych należy prowadzić ich monitoring i na podstawie uzyskanych wyników dobierać do gatunku i dynamiki jego rozprzestrzeniania się metody ich zwalczania. Do tej pory nie opracowano bowiem jednej szybkiej i skutecznej metody ich eliminacji. Działania są zazwyczaj kosztowne i długotrwałe i często nie dają pożądanego skutku. Walka z nimi jest jednak konieczna, ponieważ jest to główny czynnik prowadzący do znaczącej i często nieodwracalnej, negatywnej przemiany roślinności rezerwatu. Najlepsze efekty daje systematyczne zwalczanie aż do całkowitego wyeliminowania gatunków. Innym rodzajem zagrożenia jest antropopresja, będąca zbiorem zagrożeń powiązanych z sąsiedztwem dużego miasta. Szczególnie negatywny wpływ na rezerwat ma nadmierna presja turystyczno-rekreacyjna, której efektem jest wydeptywanie roślinności rezerwatu oraz hałas. W rezerwacie obserwowane jest nielegalne pozyskiwanie roślin i grzybów, pozbywanie się odpadów z ogrodów (skoszona trawa, odpady organiczne, z którymi przedostają się do rezerwatu gatunki ruderalne i obce). Podobnie jak w przypadku gatunków inwazyjnych, walka z antropopresją jest trudna, zwłaszcza w miejscach sąsiadujących z dużymi aglomeracjami. Podstawowymi metodami radzenia sobie z tym zjawiskiem, wykorzystywanym do tej pory w rezerwacie, jest stosowanie ogrodzeń, ustawianie tablic informacyjnych. W przypadku wywozu odpadów z ogrodów, wydaje się, że głównym powodem tego działania jest brak wiedzy właścicieli posesji. Odpadki organiczne nie są postrzegane jako śmieci i prawdopodobnie większość ludzi wywożąca je do lasu nie zdaje sobie sprawy z zagrożenia jakie powoduje dla rezerwatu. Dlatego ważnym jest podnoszenie w tej kwestii świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez ustawianie tablic edukacyjnych.

W ramach ochrony zachowawczej będą chronione w rezerwacie naturalne procesy zachodzące w zbiorowiskach leśnych, takie jak: powolne starzenie się oraz różnicowanie przestrzenne pionowe i poziome drzewostanu, wzrost zapasu martwego drewna we wszystkich fazach rozkładu kłody stojącej i leżącej, wzrost liczby gatunków zwierząt, roślin i grzybów związanych z martwym drewnem czy też ogólny wzrost różnorodności biologicznej i mozaikowości leśnych mikrosiedlisk.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą ooś”, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie podał w dniu 18 maja 2021 r. do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony i o wyłożeniu w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie założeń do sporządzanej dokumentacji poprzez:

- 1) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- 2) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Miasta Stołecznego Warszawy,
- 3) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Lasów Miejskich – Warszawa,
- 4) opublikowanie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa, w wyznaczonym 21 dniowym terminie na zapoznanie się z dokumentacją i wniesienie do niej uwag i wniosków, do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie nie wniesiono uwag i wniosków.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie ooś, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie podał w dniu 5 września 2022 r. do publicznej wiadomości informacji o wyłożeniu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie projektu planu ochrony poprzez:

- 1) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- 2) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Miasta Stołecznego Warszawy,
- 3) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Lasów Miejskich – Warszawa,
- 4) opublikowanie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa, w wyznaczonym 21 dniowym terminie na zapoznanie się z dokumentacją i wniesienie do niej uwag i wniosków, do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie uwagi i wnioski wniosły Lasy Miejskie – Warszawa, w przedmiocie których Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie ustalił co następuje:

- 1) „wnioskujemy zawarcie w § 6 ust. 1 pkt 2) przedmiotowej dokumentacji ustalenia dotyczącego zabezpieczenia rezerwatu przed negatywnym wpływem wynikającym z modernizacji istniejącej infrastruktury transportowej, w szczególności przebiegającej przez rezerwat linii kolejowej oraz

ul. Szerokiej, a także zabezpieczenia przed negatywnym wpływem wynikającym z budowy nowych obiektów infrastrukturalnych.”

Wskazana we wniosku infrastruktura kolejowa oraz drogowa jest fizycznie posadowiona w otulinie rezerwatu przyrody. Ewentualna jej modernizacja odbywa się na podstawie orzeczeń wydawanych w ramach postępowań administracyjnych, w których przeprowadzana jest ocena wpływu danej inwestycji na rezerwat przyrody i nie mieści się w zakresie spraw regulowanych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Za przepisami ustawy o ochronie przyrody można przyjąć, że plan ochrony rezerwatu przyrody jest prawem miejscowego tylko w takim zakresie, w jakim taki charakter ze względu na przedmiot jego regulacji przyznaje jemu ustawa o ochronie przyrody. Powołany przepis planu ochrony określa ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Regulacja przyjęta w § 6 ust. 1 pkt 2 zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie realizuje więc dyspozycję art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którym plan ochrony dla rezerwatu przyrody zawiera ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Adresatem zawartych w planie ochrony na podstawie art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody ustaleń dla studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego są organy planistyczne uchwalające studia i plany, a w konsekwencji przepis ten nie ma wiążącego charakteru w sprawach pozwoleń na modernizację infrastruktury technicznej. W związku z powyższym, wprowadzenie zaproponowanego zapisu nie miałyby swojego przełożenia na postępowania administracyjne prowadzone w stosunku do wskazanej infrastruktury i brak możliwości ich zastosowania jako podstawy prawnej w tej materii czyniłyby je nieskutecznymi.

2) *„w tabeli zawartej w załączniku nr 1 odnośnie zagrożenia „Zmiana sposobu użytkowania gruntów w rezerwacie.”, w kolumnie „Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków”, odnośnie zapisu „Zachowanie naturalnych cech drzewostanu” postulujemy zmianę brzmienia zapisu w sposób uwzględniający i wspierający naturalne procesy m.in. sukcesję w zbiorowiskach.”*

Uwzględniono wniesioną uwagę i wprowadzono stosowne poprawki do planu ochrony.

3) *„w tabeli zawartej w załączniku nr 1 odnośnie zagrożenia „Antropogeniczne zaburzenia naturalnych procesów zachodzących w drzewostanach rezerwatu, w szczególności związanych z ich regeneracją.”, w kolumnie „Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków”, postulujemy uwzględnienie ryzyka uzyskania negatywnych wyników projektowanego monitoringu występowania gatunków obcych poprzez dopuszczenie działań z zakresu ochrony czynnej mających eliminować lub ograniczać skutki antropogenicznych zaburzeń naturalnych procesów zachodzących w drzewostanach. Do zaburzeń antropogenicznych należy zaliczyć niezgodny z wymaganiami siedliskowymi skład gatunkowy drzewostanów rezerwatu, który jest skutkiem sposobu jego powstania — zalesienia terenów porolnych, oraz braku systematycznego ograniczania ekspansji gatunków obcych. Kolejnym zaburzeniem są obserwowane zmiany klimatyczne oraz zmiany poziomu wód gruntowych i urbanizację otoczenia rezerwatu, negatywnie wpływające m.in. na stabilność brzożowo-topolowych płatów drzewostanów.”*

Uwzględniono wniesioną uwagę i wprowadzono stosowne poprawki do planu ochrony.

4) *„w tabeli zawartej w załączniku nr 2 odnośnie działania ochronnego „Monitoring”, w kolumnie „Zakres działań ochronnych”, postulujemy wprowadzenie bardziej szczegółowych wytycznych w zakresie metodyki prowadzenia monitoringu, w tym sposobu wykrywania zmian w składzie gatunkowym roślin obcego pochodzenia. Proponujemy również wskazanie punktu odniesienia dla określenia sposobu badania przyszłych zmian stopnia zasiedlenia przez gatunki obce, a także o szczegółowe wskazanie co należy rozumieć pod pojęciem ekspansji gatunków obcych (zmiana ilości osobników, zmiana zajmowanej powierzchni, zmiana biomasy osobników gatunków obcych?).”*

Definicja monitoringu została zawarta w art. 112 ustawy o ochronie przyrody i zgodnie z zasadami technik prawodawczej jej powielanie nie może mieć miejsca w planie ochrony. Jeżeli chodzi o metodykę monitoringu, to będzie ona określana indywidualnie dla danego siedliska z uwzględnieniem zachodzących w nim procesów. Dynamika mających obecnie miejsce zmian w siedliskach rezerwatu przyrody uniemożliwia w jednoznaczny sposób ustalić kierunku w jakim będą one postępowały, co z kolei determinuje możliwość zdefiniowania jednej metodyki pasującej do każdej sytuacji. Niemniej uwzględniając wniesioną uwagę sprecyzowano stopień ekspansji, poprzez wskazanie 10% pokrycia powierzchni monitorowanego płatu jako wartości granicznej dla podejmowania ewentualnych działań ochronnych.

5) *„w tabeli zawartej w załączniku nr 2 odnośnie działania ochronnego „Eliminacja gatunku inwazyjnego”, w kolumnie „Zakres działań ochronnych”, postulujemy wskazanie możliwości realizacji zabiegów wycinania rdestowca ostrokończystego kilkakrotnie w ciągu roku, w tym w okresie lęgowym ptaków.”*

Uwzględniono wniesioną uwagę i wprowadzono stosowne poprawki do planu ochrony.

- 6) *„na stronie nr 9 uzasadnienia, w akapicie zaczynającym się od „Głównym zagrożeniem rezerwatu jest pojawianie się w nim obcych geograficznie gatunków. Na chwilę obecną zjawisko to nie przybiera dużych rozmiarów i w planie ochrony zaplanowano prowadzenie monitoringu rozprzestrzeniania się tego rodzaju gatunków oraz usuwanie punktowo występującego w rezerwacie rdestowca ostrokończego.”* wskazano, że spodziewanym efektem realizacji planu ochrony jest niedopuszczenie do rozprzestrzenienia się gatunków obcych geograficznie w rezerwacie poprzez ograniczanie jedynie płatów rdestowca i monitoring obecności ogółu gatunków obcych, Lasy Miejskie — Warszawa postulują zmianę tego zapisu poprzez wskazanie, jako spodziewanego efektu realizacji planu, zmniejszenia reprezentacji wszystkich gatunków obcych w rezerwacie lub ich eliminacji. Brak dopuszczenia podejmowania działań w stosunku do ograniczenia obecności ekspansywnych gatunków obcych takich jak klon jesionolistny, dąb czerwony, przy obserwowanym obecnie (i również wskazanym w uzasadnieniu) osłabieniu, obumieraniu i rozpadzie drzewostanów brzoźowo-osikowych grozi zajęciem powstającej przestrzeni przez ww. gatunki obce, a co za tym idzie zmniejszeniu różnorodności biologicznej, zmniejszenie mozaikowatości mikroprzestrzeni i zaburzeniu naturalnych cech drzewostanów. Zgadza się, że zabiegi standardowo stosowane w gospodarce leśnej tj. czyszczenia, trzebieże, odnowienia na gniazdach nie zawsze znajdują uzasadnienie w rezerwacie, jednak jednostkowa eliminacja osobników gatunków obcych oraz wspieranie odnowienia rodzimych gatunków lasotwórczych (naturalne i sztuczne) w zbiorowisku stanowiącym pierwsze pokolenie lasu na terenach porolnych, z zaburzonym składem gatunkowym, może wspierać naturalne procesy regeneracji zbiorowisk leśnych rezerwatu przyrody Olszynka Grochowska.”

Zgodnie z zapisami planu ochrony usuwanie gatunków obcych ma być poprzedzone monitoringiem, w ramach którego będzie się ustalać metodykę ich zwalczania dostosowaną indywidualnie do każdego gatunku i warunków panujących w terenie.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Miasta Stołecznego Warszawy, celem zaopiniowania. Rada Miasta Stołecznego Warszawy uchwałą nr LXXI/2362/2022 z dnia 13 października 2022 r. w sprawie w sprawie zaopiniowania projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody Olszynka Grochowska pozytywnie zaopiniowała projekt planu ochrony. W uzasadnieniu do uchwały Rada Gminy wskazała następujące uwagi.

1. *„należy rozważyć nadanie następującego brzmienia przepisu ust. 1 pkt 1 lit. b): „należy utrzymać całość obszaru, jako wyłączony z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury technicznej niezwiązanej z funkcjonowaniem rezerwatu, za wyjątkiem infrastruktury związanej z funkcjonowaniem kanałów Kawęczyńskiego i Rembertowskiego. Dopuszcza się funkcjonowanie oraz przebudowę istniejącej infrastruktury wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie, z uwzględnieniem kwestii przyrodniczych.”*

Wskazane zapisy planu ochrony dotyczą nowej infrastruktury, jaka miałaby ewentualnie zostać wybudowana w rezerwacie. Kanał Kawęczyński i Rembertowski jest natomiast istniejącą i funkcjonującą infrastrukturą w rezerwacie.

2. *„w ust. 1 pkt 2 należy rozważyć zakończenie lit. b) przecinkiem w miejsce kropki i dodanie po lit. b) postanowienia oznaczonego jako lit. c) w następującym brzmieniu: „c) dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego z zakresu układu drogowego, wskazanej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta stołecznego Warszawy lub miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, na terenie otuliny rezerwatu, przy jednoczesnym wyłączeniu takiej inwestycji z obostrzeń zawartych w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a) i lit. b).”*

Uwzględniono wniesioną uwagę w zakresie dopuszczenia realizacji inwestycji układu drogowego. W związku z tym, że wskazany w uwadze zapis odnosi się do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium, co zostało oznaczone w § 6 ust. 1 planu ochrony, informacji tej nie powielono w dodanej lit c. Nie uwzględniono wskazanego w uwadze zapisu mówiącego o wyłączeniu inwestycji drogowych z zakresu ustaleń zdefiniowanych w lit a oraz b, gdyż realizacja inwestycji drogowych mogących znacząco wpłynąć na rezerwat czy też zmniejszających powierzchnię gruntów leśnych w jego otulinie może w konsekwencji doprowadzić do utraty celu ochrony rezerwatu.

3. *„w załączniku nr 1: w wersji dotyczącym zagrożenia zidentyfikowanego jako: „Spadek poziomu lustra wód gruntowych należy rozważyć zasadność doprecyzowania (w kolumnie „Identyfikacja zagrożenia”), czy chodzi o długotrwałe obniżenie zwierciadła wód podziemnych, czy o każde obniżenie zwierciadła wód podziemnych poniżej naturalnych jego wahań, w obrębie przypowierzchniowej warstwy wodonośnej, podany sposób eliminacji zagrożenia, tj. zapobieganie negatywnym zmianom stosunków hydrochemicznych w rezerwacie nie odpowiada rodzajowi zidentyfikowanego zagrożenia, tj. „spadkowi poziomu lustra wód gruntowych”*

Zapis ten dotyczy wszystkich wahań wód mających negatywny wpływ na stosunki wodne rezerwatu. Uwzględniając wniesioną uwagę, dla lepszej interpretacji przeredagowano jego treść.

4. „w załączniku nr 1: w wersji dotyczącej zagrożenia zidentyfikowanego jako: „Zmiana sposobu użytkowania gruntów w rezerwacie”, w kolumnie „Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków należy rozważyć zasadność zmiany polegającej na dopisaniu po słowach: „(...) wszelkiej nowej infrastruktury technicznej niezwiązanej z prowadzoną w rezerwacie ochroną przyrody” następującego sformułowania: „za wyjątkiem związanej z funkcjonowaniem kanałów Rembertowskiego i Kawęczyńskiego”

Wskazane zapisy planu ochrony dotyczą nowej infrastruktury, jaka miałaby ewentualnie zostać wybudowana w rezerwacie. Kanał Kawęczyński i Rembertowski jest natomiast istniejącą i funkcjonującą infrastrukturą w rezerwacie.

5. „w załączniku nr 1: należy rozważyć zasadność zmiany polegającej na dopisaniu po słowach: „Zachowanie naturalnych cech drzewostanu” następującego sformułowania: „w sposób uwzględniający i wspierający naturalne procesy m.in. sukcesję w zbiorowiskach”

Uwzględniono wniesioną uwagę i wprowadzono stosowne poprawki do planu ochrony.

6. „w załączniku nr 1: należy rozważyć zasadność rozdzielenia dotychczasowego wersu dotyczącego zagrożenia zidentyfikowanego jako: „Antropopresja na rezerwat”, w kolumnach „Rodzaj zagrożenia” oraz „Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków”, na dwa osobne wersy w ten sposób, że: w kolumnie „Rodzaj zagrożenia” dodany zostanie wiersz: „Potencjalne Zewnętrzne”, w kolumnie „Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków” w tym samym wierszu zostanie dodane zdanie: „Zastosowania szerokich działań minimalizujących negatywne skutki modernizacji infrastruktury występującej na terenie rezerwatu i jego otuliny”

Zaproponowana zmiana nie wpływałaby na treść merytoryczną zarządzenia, w związku z tym nie wprowadzono zaproponowanych zmian.

7. „w załączniku nr 2: w wersji dotyczącej działania ochronnego „Monitoring”, w kolumnie „Zakres działań ochronnych” należy rozważyć zasadność wprowadzenia bardziej szczegółowych wytycznych w zakresie metodyki prowadzenia monitoringu, w tym sposoby wykrywania zmian w składzie gatunkowym roślin obcego pochodzenia”

Definicja monitoringu została zawarta w art. 112 ustawy o ochronie przyrody i zgodnie z zasadami technik prawodawczej jej powielanie nie może mieć miejsca w planie ochrony. Jeżeli chodzi o metodykę monitoringu, to będzie ona określana indywidualnie dla danego siedliska z uwzględnieniem zachodzących w nim procesów. Dynamika mających obecnie miejsce zmian w siedliskach rezerwatu przyrody uniemożliwia w jednoznaczny sposób ustalić kierunku w jakim będą one postępowały, co z kolei determinuje możliwość zdefiniowania jednej metodyki pasującej do każdej sytuacji. Niemniej w planie ochrony sprecyzowano zapis dotyczący usuwania gatunków obcych w zakresie granicznego stopnia pokrycia, który determinuje konieczność podejmowania tego działania.

8. „w załączniku nr 2: w wersji dotyczącej działania ochronnego „Eliminacja gatunku inwazyjnego”, w kolumnie „Zakres działań ochronnych” należy zwiększyć częstotliwość realizacji zabiegów wycinania, karczowania i wyrwania rdestowca ostrokończystego poprzez nakazanie wykonywania tych zabiegów kilkakrotnie w ciągu roku”

Uwzględniono wniesioną uwagę i wprowadzono stosowne poprawki do planu ochrony.

Projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego. Wojewoda Mazowiecki uzgadniając projekt zarządzenia wskazał następujące uwagi:

- 1) należy usunąć numer publikacji z publikatora aktów prawnych dotyczących rezerwatu przyrody. Poprawiono projekt zarządzenia zgodnie z wniesioną uwagą.
- 2) należy usunąć w publikatorze aktów prawnych ich oznaczenie „t.j.”. Poprawiono projekt zarządzenia zgodnie z wniesioną uwagą.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.
Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”.
2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.
Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:
  - 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
  - 2) na właściciela rezerwatu;
  - 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.
3. Konsultacje.
Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:
  - 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
  - 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
  - 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.).
4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.
Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 70 000 zł brutto w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z budżetu państwa, pozyskanych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
5. Wpływ regulacji na rynek pracy.
Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.
6. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe..
Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.
7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.
Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.
Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem nie jest objęta prawem UE.